

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

ראש השנה פרק רביעי – דף מספר 2

בס"ד, ו' באלול תשס"ט

ראש השנה שחל בשבת

א. פתיחה

אנחנו מתחילים בלימוד המשנה הראשונה בפרק רביעי העוסקת בתקיעת שופר בראש השנה שחל בשבת. הנושא מתייחס לדין ראש השנה בשבת בכמה תקופות ומסתעף למערכת רחבה של נושאים. בכדי ללמוד בצורה בהירה, אני מציע ללמוד קודם את ההלכה היסודית הנוגעת לזמן הבית, ובשלב שני נעבור לתקופות שלאחר החורבן. ברור שלימוד החוליות המאוחרות יקרין על הבנת החוליות הראשונות, והבנה מליאה של הנושא יהיה רק בסיום לימוד הסוגיה כולה.

ב. מקורות תנאיים

1. משנה ראש השנה פ"ד משנה א-ד.
  - א) עימדו על השלבים השונים המתוארים במשנה ביחס לשופר בשבת. האם השלבים המאוחרים של תקנת ריב"ז מקרינים על הבנת השלב הקדום?
  - ב) משניות ג-ד. אני מציע לבדוק לא רק את תקנת ריב"ז אלא את השלב הראשוני היסודי בלולב וקידוש החודש. האם ייתכן והם מקרינים הסבר על השלב הראשוני היסודי של שופר בשבת?
2. תורת כהנים בהר, פרשה ב' הלכה ה'.
  - א) להרחבה – ראו גם שם, פרשה ב'.
  - ב) (להרחבה - רמב"ן על התורה, ויקרא כ"ה, ט).
3. תוספתא ראש השנה פ"ב הל' ח', ט"ז.
4. תוספתא יום טוב פ"א הל' ו-ז.
5. עיינו בברייתות המופיעות בבבלי ל. (מצורף).
6. עוד על ייחוד התקיעה במקדש - משנה ר"ה פ"ג מ"ג, ובבבלי ר"ה כז. "רב פפא... בעלמא לא".
7. תוספתא ר"ה פ"א הל' יא-יב.
8. מבט רחב יותר על משנתנו בהקשר של מסכת ראש השנה :
  - א) עיינו בפרקים א-ב' ועמדו על נקודות השקה בין קידוש החודש ובין משנתנו העוסקת בתקיעת שופר בשבת.
  - ב) עיינו בהמשך פרק ד' וראו את מרכזיות התקיעה בציבור בבית הכנסת. חשבו על היחס בין תקיעה בבית דין ובין תקיעה בית הכנסת.
9. שאלות לעיון :
  - א) מה בדיוק נאסר על פי הספרות התנאית בראש השנה שחל בשבת?

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

ראש השנה פרק רביעי – דף מספר 2

בס"ד, ו' באלול תשס"ט

- (ב) מה נימוק האיסור? מה משמעות הלשון "דוחין" המצוי בספרא ובתוספתא? האם לא תוקעים מדרבנן או מדאורייתא?
- (ג) הספרא קובע שביובל תוקעים "בכל ארצכם". היכן יש לתקוע בראש השנה?
- (ד) מה יסוד ההבחנה בין מקדש וגבולין?
- (ה) מה משמעות תקיעת שופר מהמקורות הנ"ל?
10. השוואה ללולב:
- (א) משנה סוכה פ"ג מ"ג.
- (ב) משנה סוכה פ"ד מ"ד.
- (ג) חשבו על ההשוואה בין שופר ולולב בשבת.

ג. ספרות האמוראים בא"י

1. ירושלמי ראש השנה פ"ד ה"א, מהדורת אקדמיה עמ' 676.
2. השוו את האמור בירושלמי למובא במדרשי אגדה א"י:
- (א) ויקרא רבה פרשה כט ד"ה ר' יוחנן.
- (ב) פסיקתא דרב כהנא ראש השנה פ"א כג.
3. שאלות לעיון:
- (א) מהם ההסברים השונים בירושלמי ובמדרשי האגדה? מה היחס בינם ובין כיווני ההסבר שהעלינו בספרות התנאים?
- (ב) מה משמעות ההסבר של "יום תרועה" מול "זכרון תרועה"?

ד. גזירה דרבה

1. כט: "מנא הני מילי... והיינו טעמא דמגילה".
2. גזירה דרבה בלולב ובשופר:
- (א) לולב – סוכה מב: המשנה, ובגמרא שעליה, עד "והיינו טעמא דמגילה" (עדיף עד "שמע מינה"). ראו את נוסח כ" תימני (מצורף)
- (ב) מגילה – מגילה ד: "דכולי עלמא מיהא... במקרא מגילה". (נוסח כ"י תימני מצורף).
3. הסברי הירושלמי ללולב ושופר:
- (א) לולב – ירושלמי סוכה פ"ג ה"ג, עמ' 648.
- (ב) מגילה – ירושלמי מגילה פ"ג ה"ד, עמ' 765, "רב נחמן בר יעקב... ולמעלן".
4. האם הבבלי מכיר הסברים אלטרנטיביים לגזירה דרבה?
- (א) עיינו בסוגיות הנ"ל בר"ה ובמגילה, ובסוכה מג. "דאיתיה מן התורה... דברי ר' אליעזר".

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

ראש השנה פרק רביעי – דף מספר 2

בס"ד, ו' באלול תשס"ט

(ב) מהו, אפוא, לדעת הבבלי יתרון ההסבר של גזירה דרבה? מה בינו ובין מקורות א"י?

5. גזירה דרבה:

(א) ביחס לשלוש הלכות אלו – באיזה מהן מהדהדת בעיית טלטול כבר בספרות התנאית? באיזה

מהן אינטגרלי יותר לדון בבעיית בקיאות?

(ב) ביצה יז: "משנה, חל להיות אחר השבת... אטו שבת".

(ג) פסחים סט. "והזאה מאי טעמא... לא רמי חיובא עליה".

(ד) ר"ח אלבק, מבוא לתלמודים, עמ' 639.

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

ראש השנה פרק רביעי – דף מספר 2

בס"ד, ו' באלול תשס"ט

ספרא בהר פרשה ב הלכה ה

"ביום" - ולא בלילה,

"ביום הכיפורים" - אפילו בשבת,

5 "תעבירו שופר בכל ארצכם" - מלמד שכל יחיד חייב, יכול אף תרועת ראש השנה תהיה דוחה את השבת תלמוד לומר בכל ארצכם והעברת שופר תרועה בחודש השביעי בעשור לחודש ביום הכיפורים שאין תלמוד לומר בעשור לחודש ביום הכיפורים ממשמע שנאמר ביום הכיפורים איני יודע שהוא יום הכיפורים בעשור לחודש, אם כן למה נאמר בעשור לחודש אלא בעשור לחודש דוחה את השבת בכל ארצכם ואין תרועת ראש השנה דוחה שבת בכל ארצכם אלא בבית דין בלבד.

ספרא בהר פרשה ב

10 יובל אף על פי שלא השמיטו אע"פ שלא תקעו בשופר, או יכול אע"פ שלא שילחו העבדים תלמוד לומר היא דברי ר' יהודה, ר' יוסי אומר יובל אע"פ שלא השמיטו אע"פ שלא שילחו העבדים, או יכול אע"פ שלא תקעו בשופר תלמוד לומר היא, א"ר יוסי אחר שהכתוב תולה אותה לענין תקיעת שופר ואחד כתוב תולה אותה לענין שילוח עבדי, מפני מה אני אומר יובל שלא בשילוח עבדים שאיפשר ליובל שלא בשילוח עבדים אבל אי אפשר ליובל שלא בתקיעת שופר דבר אחר תקיעת שופר תלויה בבית דין ושילוח עבדים תלויה בכל אדם.

רמב"ן ויקרא פרק כה פסוק ט

20 (ט) ביום הכיפורים - ממשמע שנאמר ביום הכיפורים, איני יודע שהוא בעשור לחודש, אם כן למה נאמר בעשור לחודש, אלא תקיעת בעשור לחודש דוחה שבת בכל ארצכם ואין תרועת ראש השנה דוחה שבת בכל ארצכם אלא בבית דין בלבד, לשון רש"י. והנה הרב מפני בקיאותו בתלמוד והכל לפניו כשולחן ערוך, אינו חושש וסותם הברייתות, והן מטעות לשאר בני אדם. שידוע הוא וברור בגמרא (ר"ה כט ב), כי התקיעות כולן, של ראש השנה ויום הכפורים ואפילו של רשות, מותרות הן בשבת לפי שהיא חכמה ואינה מלאכה, ותוקעין היו בדין תורה בשבת של ראש השנה ושל יום הכפורים בכל מקום:

25 וענין התקיעה בבית דין, תקנת רבן יוחנן בן זכאי היא משחרב בית המקדש, לפי שגזרו בה מפני שהכל חייבין בתקיעת שופר ואין הכל בקיאים בתקיעת שופר שמא יטלנו בידו וילך אצל בקי ללמוד ויעבירונו ארבע אמות ברשות הרבים, והתיר לנו רבן יוחנן בן זכאי בבית דין בלבד, ואין לזה עיקר בענין הכתוב כלל. ומה שהזכירו (בת"כ פרשה ב ה) תקיעה בעשור דוחה שבת, לומר שהיא נעשית בכל יום הכפורים, כי הדחיה ביום הכפורים שחל להיות בשבת ושחל להיות בחול אחת היא, שיום הכפורים כשבת לכל מלאכה בין להוצאה בין לכל המלאכות:

30 ומכל מקום רצה הרב ללמדנו שתקיעת שופר ביום הכפורים נעשית בכל מקום, שפירוש "תעבירו שופר בכל ארצכם" ללמד שכל יחיד חייב לתקוע, ואין התקיעה בבית דין בלבד כמו הספירה:

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

ראש השנה פרק רביעי – דף מספר 2

בס"ד, ו' באלול תשס"ט

תוספתא מסכת ראש השנה (ליברמן) פרק ב

הלכה ח

ועוד זאת היתה בירושלם יתירה על יבנה שכל עיר שרואה ושומעת וקרובה ויכולה לבא שלשה דברים אילו בתוכה תוקעין בה וביבנה לא היו תוקעין אלא בבית דין בלבד 35

הלכה טז

מתלמדין לתקוע בשבת ואין מעכבין את הנשים ואת הקטנים מלתקוע בשבת ואין צריך לומי ביום טוב

תוספתא מסכת ביצה (יום טוב) (ליברמן) פרק א

הלכה ו

אמי ר' יוסה ומה מילה שודאה דוחה את השבת אין ספיקה דוחה את יום טוב כסוי הדם שאין ודאה דוחה את השבת אינו דין שלא יהא ספיקו דוחה את יום טוב 40

הלכה ז

אמרו לו שופרות שבגבולין יוכיחו שאין ודאן דוחה את השבת וספיקן דוחה את יום טוב הן יוכיחו לכסוי הדם שאע"פ שאין ודאן דוחה את השבת שיהא ספיקו דוחה את יום טוב השיב ר' לעזר בנו של ר' ליעזר הקפר מה למילה שאין ספיקה דוחה את יום טוב שאין ודאה דוחה את לילי יום טוב תאמר בכסוי הדם שודאה דוחה את לילי יום טוב הואיל וודאו דוחה את יום טוב דין הוא שיהא ספיקו דוחה את יום טוב אמי ר' אבא זה אחד מן הדברים שהיה ר' חייה אומי אין לי תשובה והשיב ר' לעזר 45

משנה מסכת ראש השנה פרק ג משנה ג

שופר של ראש השנה של יעל פשוט ופיו מצופה זהב ושתי חצוצרות מן הצדדין שופר מאריך וחצוצרות מקצרות שמצות היום בשופר: 50

תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף כז עמוד א

רב פפא בר שמואל סבר למיעבד עובדא כמתניתין. אמר ליה רבא: לא אמרו אלא במקדש. תניא נמי הכי: במה דברים אמורים - במקדש, אבל בגבולין: מקום שיש חצוצרות - אין שופר, מקום שיש שופר - אין חצוצרות. וכן הנהיג רבי חלפתא בציפורי, ורבי חנניא בן תרדיון בסיכני, וכשבא דבר אצל חכמים אמרו: לא היו נוהגין כן אלא בשערי מזרח ובהר הבית בלבד. אמר רבא, ואיתימא רבי יהושע בן לוי: מאי קראה - דכתיב +תהלים צח+ בחצוצרות וקול שופר הריעו לפני המלך ה', לפני המלך ה' - הוא דבעינן חצוצרות וקול שופר, אבל בעלמא - לא. 55

תוספתא מסכת ראש השנה (ליברמן) פרק א

הלכה יא

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

ראש השנה פרק רביעי – דף מספר 2

בס"ד, ו' באלול תשס"ט

60 בראש השנה כל באי עולם עוברין לפניו נומרון שני היוצר יחד לבם וגוי' ואוי' תקעו בחדש שופר וגוי' ואוי' כי חק לישראל הוא וגוי' אם קדשוהו בית דין הדין נכנס לפניו ואם לאו אין הדין נכנס לפניו

הלכה יב

65 וכן אתה מוצא בעומר של מן אם בא בזמנו מיד הוא כלה ואם לאו מתעכב הוא לשלשה ימים אמי' ר' עקיבא אמרה תורה הבא עומר שעורין בפסח שהו פרק שעורין כדי שתתברך לכם תבואה הבא חטים בכורים בעצרת שהוא פרק אילן כדי שיתברכו עליך פירות אילן הבא ניסוך המים בחג כדי שיתברכו עליך מי גשמים אמרו לפניו מלכיות זכרונות ושופרות מלכיות כדי שתמליכוהו עליהם זכרונות כדי שיבא זכרוכם לטובה לפניו שופרות כדי שתעלה תפלתכם בתרועה לפניו

משנה מסכת סוכה פרק ג משנה יג

70 [יא] יום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת כל העם מוליכין את לולביהן לבית הכנסת למחרת משכימין ובאין כל אחד ואחד מכיר את שלו ונוטלו מפני שאמרו חכמים אין אדם יוצא ידי חובתו ביום טוב הראשון של חג בלולבו של חברו ושאר ימות החג אדם יוצא ידי חובתו בלולבו של חברו :

משנה מסכת סוכה פרק ד משנה ד

75 מצות לולב כיצד יום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת מוליכין את לולביהן להר הבית והחזנין מקבלין מהן וסודרין אותן על גב איצטבא והזקנים מניחין את שלהן בלשכה ומלמדים אותם לומר כל מי שמגיע לולבי בידו הרי הוא לו במתנה למחר משכימין ובאין והחזנין זורקין אותם לפניהם והן מחטפין ומכין איש את חברו וכשראו בית דין שבאו לידי סכנה התקינו שיהא כל אחד ואחד נוטל בביתו :

ירושלמי ראש השנה פרק ד' הלכה א'

"יום טוב שלראש השנה" כול'.

80 ר' אבא בר פפא אמ'. 'ר? יוחנן ור' שמעון בן לקיש הוון יתיבין מקשיי. אמרין. תנינן. "יום טוב שלראש השנה שחל להיות בשבת במקדש היו תוקעין אבל לא במדינה".

אין דבר תורה הוא אף בגבולין ידחה.

אין לית הוא דבר תורה אף במקדש לא ידחה.

עבר כהנא. אמרין. הא (הוא אף בגבולין ידחה1) גברא [רבה1] דנישאול [ליה1].

85 אתון שאלון ליה.

אמי' לון. כתי' אחד אוי' "יום תרועה" וכת' אחר אוי' "זכרון תרועה".

הא כיצד.

בשעה שהוא חל בחול. "יום תרועה".

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

ראש השנה פרק רביעי – דף מספר 2

בס"ד, ו' באלול תשס"ט

- בשעה שהוא חל בשבת. "זכרון תרועה". מזכירין אבל לא תוקעין.
- 90 ר' זעורה מפקד לחברייה. עולון ושמעון קליה דר' לוי דרש. דלית איפשר דהוא מפיק פרשתיה דלא אולפן.
- ועל ואמי' קומיהון. כתוב אחד אוי' "יום תרועה" וכת' אחר אוי' "זכרון תרועה".
- הא כיצד. בשעה שהוא חל בחול. "יום תרועה". בשעה שהוא חל בשבת. "זכרון תרועה". מזכירין אבל לא תוקעין.
- 95 מעתה אף במקדש לא ידחה.
- תנא. "באחד לחודש".
- מעתה אפי' במקום שהן יודעין שהוא באחד לחודש ידחה.
- תני ר' שמעון בן יוחי. "והקרבתם". במקום שהקרבתם קריבין.
- אמרין חברייה קומי ר' יונה. והכת' "והעברת שופר תרועה בחודש השביעי" וגו'.
- 100 אמי' לון. זו את מעביר בארצכם. הא אחרת לא.
- אמרין ליה. א? (ו)? [ו]? נאמר. זו אתם מעבירין בארצכם. הא אחרת בין בארץ בין בחוצה לארץ.
- אמי' ר' יונה. אילו הוה כת' "תעבירו שופר בארצכם" הייתי אוי'. כאן מיעט ובמקום אחר ריבה. אלא "בכל ארצכם". כאן ריבה ובמקום אחר מיעט.

ויקרא רבה (מרגליות) פרשה כט

- 105 [יב] ר' יוחנן ורשב"ל הוון יתבין ומקשיין בשמעתתא. עבר כהנא אמרין הא אתא מרא דשמעתא ניקום ונשייליניה. קמוון ושאלוניה. תנינן יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת במקדש היו תוקעים אבל לא במדינה, משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהיו תוקעי' בכל מקום שיש בו בית דין.
- אם דבר תורה ידחה בגבולין, אם לאו אף במקדש לא ידחה. אמי' להן כת' אחד אומי' יום תרועה יהיה לכם (במדבר כט, א), וכת' אחד אומי' שבתון זכרון תרועה מקרא קדש (ויקרא כג, כד), הא כיצד, בזמן שהוא בא בחול יום תרועה יהיה לכם, ובזמן שבא בשבת זכרון תרועה מקרא קדש, מזכירין ולא תוקעין. א"ר שמעון בן יוחי ידחה במקדש שהן מכירין זמנו של חדש ואל ידחה בגבולין שאינן מכירין זמנו של חדש. תאני ר' שמעון בן יוחי יום תרועה יהיה לכם ועשיתם (במדבר כט, א - ב), במקום שהקרבתם קריבין.

פסיקתא דרב כהנא (מנדלבוים) פייסקא כג - ראש השנה

- 115 [יב] דילמא. ר' יוחנן ור' שמעי' /שמעון/ בן לקיש הוון מתקשיין. תנינן יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת, במקדש היו תוקעין אבל לא במדינה. אמרין אין דבר תורה במדינה ידחה, ואם אינו דבר תורה אף במקדש לא ידחה. עד אינון יתבין מתקשיין עבר כהנא, אמרין הא אתא מרה דשמעתא ניקום

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

ראש השנה פרק רביעי – דף מספר 2

בס"ד, ו' באלול תשס"ט

120 ונשאל. קמון ושאלין ליה, א' להם כתוב אחד אומ' יום תרועה יהיה לכם (במדבר כט: א), וכתו' אחד או' זכרון תרועה יהיה לכם (ויקרא כג: כד), הא כאיצד יתקיימו שני כתובין, בזמן שהוא בא בחול יום תרועה יהיה לכם, ובזמן שהוא בא בשבת זכרון תרועה יהיה לכם, מזכירין אבל לא תוקעין. ר' זעירה הוה מפקד לחבריה עיילון ושמעון קלה דר' לוי דריש דלית איפשר ניפק פרשתא דלא אולפן. עלון ודרש קמיהון כתוב אחד אומ' יום תרוע' יהיה לכם, וכתוב אחד או' זכרון תרועה, הא כאיצד /הא כיצד/ יתקיימו שני כתובין, בזמן שהוא בא בחול יום תרועה יהיה לכם, ובזמן שהוא בא בשבת זכרון תרועה, מזכירין אבל לא תוקעין. תני ר' שמעון בן יוחי ידחה במקדש שהם יודעים זמנו של חודש ואל ידחה במקום שאינן יודעין זמנו של חודש. תני ר' שמע' בן יוחי יום תרועה יהיה לכם ועשיתם (במדבר כט: א, ב), במקום שהקרבנות קריבין.

ירושלמי סוכה פ"ג ה"ג

130 חברייא בעון קומי ר' יונה. היך מה דאת אמר תמן. "והקרבתם אשה ליי שבעת ימים". אין שבעה בלא שבת. ודכוותה "ושמחתם לפני יי אלהיכם שבעת ימים". אין שבעה בלא שבת. אמ' לון. שנייא היא. דכתי' "ולקחתם לכם ביום הראשון". חלק הראשון מהן. מעתה במקדש ידחה. בגבולין לא ידחה.

אמ' ר' יונה. אילו הוה כתי' "ולקחתם לפני יי אלהיכם" הייתי או'. כאן מיעט ובמקום אחר ריבה. אלא "ולקחתם לכם". מכל מקום. "ושמחתם לפני יי אלהיכם שבעת ימים" בירושלם.

ירושלמי מגילה פ"ג ה"ד

135 רב נחמן בר יעקב בעי. הגע עצמך שחל חמשה-עשר להיות בשבת. לקרות במגילת אסתר אין את יכול. שאין קורין בכתבי הקודש אלא מן המנחה ולמעלן.

סוכה מב ע"ב אוקספורד (2677)

גמי' שאר כל הימים אמאי ששה טלטול בעלמא הוא נדחי אמ' רבא גזירה שמא יטלנו בידו (מג ע"א) ויעבירונו ארבע אמות ברש' הרבים והינו טעמי' דשופר והינו טע' דמגלה

140 תלמוד בבלי מסכת סוכה דף מג עמוד א

דאיתיה מן התורה בגבולין מנא לן?

דתניא: +ויקרא כ"ג+ ולקחתם - שתהא לקיחה ביד כל אחד ואחד,

לכם - משלכם, להוציא את השאול ואת הגזול.

ביום - ואפילו בשבת.

145 ראשון - אפילו בגבולין.

הראשון - מלמד שאינו דוחה אלא יום טוב הראשון בלבד.

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

ראש השנה פרק רביעי – דף מספר 2

בס"ד, ו' באלול תשס"ט

אמר מר: ביום ואפילו בשבת. מכדי, טלטול בעלמא הוא, איצטריך קרא למישרי טלטול? –
אמר רבא; לא נצרכא אלא למכשירי לולב, ואליבא דהאי תנא. דתניא: לולב וכל מכשיריו דוחין את
השבת, דברי רבי אליעזר.

מאי טעמא דרבי אליעזר - אמר קרא ביום - ואפילו בשבת. 150

מגילה ד ע"ב קולומביה 141

דכולי עלמא מיהת { כל } <מגילה 2> בשבת לא קרינן מאי טעמא אמ' רבא הכל חייבין במקרא מגלה
ואין הכל בקיין במקרא מגלה וגזירה שמא יטלנה בידו מי שאינו בקי וילך אצל בקי ללמוד ויעבירנה
ארבע אמות ברשות הרבים והינו טעמיה דלולב והינו טעמיה דשופר [רב יוסף אמ' מפני שעניי עניים
נשואות למקרא מגלה (תניא)] תניא נמי הכי אע"פ שאמרו כפרים מקדימין ליום הכניסה גובין
ומחלקין בו ביום אדרבה משום דאמרו היא אלא הואיל ואמרו כפרים מקדימין ליום הכניסה גובין בו
ביום ומחלקין בו ביום מפני שענייהן שלעניים נשואות למקרא מגלה אבל (ה ע"א) שמחה עצמה לא
תהא נוהגת אלא בזמנה.

155

תלמוד בבלי מסכת ביצה דף יז עמוד ב

משנה. חל להיות אחר השבת, בית שמאי אומרים: מטבילין את הכל מלפני השבת, ובית הלל אומרים:
כלים מלפני השבת, ואדם בשבת. ושון שמשקיין את המים בכלי אבן לטהרן, אבל לא מטבילין.
ומטבילין מגב לגב ומחבורה לחבורה.

160

גמרא. דכולי עלמא מיהת כלי בשבת לא, מאי טעמא? –

אמר רבה: גזרה (יח עמוד א) שמא יטלנו בידו ויעבירנו ארבע אמות ברשות הרבים.

אמר ליה אביי: יש לו בור בחצירו, מאי איכא למימר? – 165

אמר ליה: גזירה בור בחצרו אטו בור ברשות הרבים. –

התינח שבת, ביום טוב מאי איכא למימר? –

גזרו יום טוב אטו שבת. –

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף סט עמוד א

הזאה מאי טעמא לא דחיא שבת? מכדי טלטולי בעלמא הוא, תדחי שבת משום פסח! – 170

אמר רבה: גזירה שמא יטלנה ויעבירנה ארבע אמות ברשות הרבים.

ולרבי אליעזר ניעבריה, דהא אמר רבי אליעזר: מכשירי מצוה דוחין את השבת! –

אמרי: הני מילי - היכא דגברא גופיה חזי, ורמי חיובא עליה. אבל הכא, דגברא גופיה לא חזי - לא רמי
חיובא עליה.